

POSITION PAPER VACO

ten behoeve van het rondetafelgesprek over de 'Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het verbeteren van de bestrijding van heling, witwassen en de daaraan ten grondslag liggende vermogensdelicten (Kamerstuk 36036)' op donderdag 9 februari 2023, op uitnodiging van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid.

VACO is de bedrijfstakorganisatie voor de banden- en wielenbranche in Nederland en behartigt de belangen van ruim 650 banden- en wielenbedrijven uit de gehele bedrijfskolom. De leden van VACO zijn ingedeeld in negen sectoren: productie, handel, bandenservice, bandeninzameling, -vernieuwing en -verwerking, industriebanden, landbouwbanden en wielen. Bij VACO zijn ruim 300 bedrijven aangesloten met ruim 650 vestigingen in de Nederlandse banden- en wielenbranche. Dit is ongeveer 90% van de branche. In de totale branche zijn circa 8.000 mensen werkzaam.

VACO is vanzelfsprekend met het ministerie van Justitie en Veiligheid van mening dat heling, witwassen en de daaraan ten grondslag liggende vermogensdelicten moeten worden bestreden. Daarbij acht zij het van bijzonder groot belang dat de daartoe te nemen maatregelen doelmatig en proportioneel zijn. Voorkomen moet worden dat aan ondernemers onnodige (administratieve) lasten en plichten worden opgelegd. VACO pleit ervoor om de registratieplicht te concentreren op diefstalgevoelige producten waarbij de kans relatief het grootst is dat daaruit t.z.t. een hit ontstaat die leidt tot een arrestatie in het kader van stelen/helen. In dit kader vraagt VACO uw bijzondere aandacht voor:

- Leg een directe relatie tussen het opnemen van goederen in de Algemene maatregel van Bestuur (AMvB) en het aantal aangiften dat per jaar wordt gedaan. Ons inziens is b.v. het opnemen van lichtmetalen wielen in de AMvB bij totaal 111 aangiften in het afgelopen kalenderjaar niet proportioneel. Neem uitsluitend goederen in de AMvB op waarbij sprake is van een significant aantal aangiften op jaarbasis. Elk goed dat in de AMvB wordt opgenomen vraagt immers voor het ministerie maar zeker ook voor het bedrijfsleven aanzienlijke administratieve lasten.

In het verleden werden lichtmetalen wielen onder personenauto's als een luxe beschouwd. Tegenwoordig worden bijna alle voertuigen nieuw afgeleverd op lichtmetalen wielen. De handelswaarde voor gebruikte lichtmetalen wielen is daardoor aanzienlijk gedaald. Wij constateren dan ook dat het aantal aangiften van diefstal in het afgelopen jaar aanzienlijk lager is dan een aantal jaar geleden.

Ons inziens kan ten aanzien van het product lichtmetalen wiel veel meer worden bereikt met preventie: het monteren van slotbouten op lichtmetalen wielen waardoor diefstal niet mogelijk is. De kosten van een set slotbouten bedragen enkele tientjes.

- De kans op een hit door opname van goederen in DOR. Als voorbeeld denken wij aan goederen die niet beschikken over unieke kenmerken. Na een diefstal van bijvoorbeeld een set lichtmetalen wielen is het denkbaar dat in DOR (als dit door de handelaren in gebruikte lichtmetalen wielen in DOR correct en compleet is opgenomen) meerdere hits worden geconstateerd. Onduidelijk zal dan zijn of de gestolen set ertussen zit. Immers lichtmetalen wielen hebben geen unieke kenmerken en worden wereldwijd in enorme aantallen geproduceerd en afgezet. Dit geldt voor zowel de wielen onder nieuwe voertuigen (de OE-markt) als wielen voor de vervangingsmarkt.
- Wees terughoudend met het in de AMvB opnemen van universele producten. Producten waarvan de eigenaar geen gegevens heeft geregistreerd beperken de kans op een hit. Veel automobilisten zullen niet weten hoe b.v. een gordelspanner of stuurhuis eruit ziet, laat staan dat zij hiervan specifieke kenmerken hebben geregistreerd. Dit maakt de kans op een hit via DOR erg klein.

- Beperk de hoeveelheid informatie die per product in DOR moet worden opgenomen. Hoe meer informatie per product moet worden opgenomen, hoe meer administratieve lasten. De in DOR te verwerken informatie per product moet ons inziens een direct relatie hebben met de kans op een hit. Wat zegt b.v. het gewicht van een aluminium wiel of van een airbag? Wat zegt een nummer van een airbag? Er zullen weinig automobilisten het nummer van hun airbag hebben geregistreerd. Overigens zal dit zeker geen uniek nummer zijn.
- De kans op arrestatie van steler/heler na behandeling van een diefstal-/helingcase door een rechter. Handhavers (wijkagenten) hebben ons recent meegedeeld dat het bij producten zonder unieke kenmerken bijzonder lastig is, zo niet onmogelijk, wettig en overtuigend te bewijzen dat bij een bepaald product sprake is van diefstal/heling.
- De kans op succes door behandeling van aangiften. Algemeen is bekend dat het politieapparaat ernstig overbelast is. Naar verwachting zal dat op middellange termijn slechts beperkt wijzigen. Uit recent overleg met handhavers (wijkagenten) is ons gebleken dat zij in principe geen tijd (mogen) nemen voor het oplossen van een diefstal-/helingcase van b.v. een set gestolen lichtmetalen wielen. Pas bij structurele diefstal/heling (waarbij sprake is van grotere aantallen) en aanvullende informatie via een (anonieme) melding zal het politieapparaat hieraan enige prioriteit kunnen geven.
- Tijdelijke schaarste leidt tijdelijk tot meer aangiften van stelen/helen van bepaalde producten. De inhoud van de AMvB is echter gericht op langere termijn en zal niet halfjaarlijks worden aangepast. Daarom pleiten wij ervoor goederen waarbij tijdelijk sprake is van schaarste (waardoor de diefstal/heling helaas tijdelijk vaker voorkomt) niet direct in de AMvB op te nemen. Als voorbeeld noemen wij de tijdelijke schaarste aan de volgende auto-onderdelen: spiegels van Tesla's en motorkappen van Peugeot's. Echter zodra deze producten weer in voldoende mate op de markt beschikbaar zijn (binnen halfjaar/jaar) zal de reden om deze producten als gevolg van schaarste te stelen/helen aanzienlijk minder worden.
- Maak bij de verplichte registratie in DOR onderscheid tussen aankopen bij bedrijven ingeschreven bij de KvK en personen niet ingeschreven bij de KvK. Stel aankopen bij bedrijven (business to business) vrij van de registratieplicht onder de voorwaarde dat via de bank betaald wordt. Hiermee wordt voorkomen dat de reguliere handel in gebruikte goederen in ernstige mate wordt geconfronteerd met aanzienlijke administratieve lasten.
- VACO is graag bereid in nauwe samenwerking met het Ministerie van Justitie en Veiligheid het bewustzijn van de VACO-leden op het gebied van diefstal/heling te vergroten en daarmee te bestrijden. In dit kader denken wij aan adviezen die wij in een instructie kunnen verwerken en die wij vervolgens aan onze leden beschikbaar stellen.

VACO-leden informeren VACO overigens regelmatig over gestolen partijen banden. Op basis hiervan waarschuwt VACO vervolgens haar leden via een nieuwsbericht over deze diefstal met de mededeling dat deze partijen eventueel kunnen worden aangeboden. Daarmee bemoeilijkt VACO de verkoop van deze banden en tracht zij de pakkans te vergroten. In dit kader onderhoudt VACO ook regelmatig contact met de politie.

- Voorkom dat de aanzienlijke administratieve lasten en plichten vanuit deze wetgeving en bijbehorende AMvB leiden tot minder hergebruik van producten. Nieuw leveren in plaats van hergebruik, als dat goed mogelijk is, is in strijd met de overheidsdoelstellingen die gericht zijn op hergebruik van producten (Klimaatakkoord en de circulaire economie).

Garage-, schadeherstel- en bandenservicebedrijven leveren klanten regelmatig, vaak op nadrukkelijk verzoek van automobilisten, gebruikte auto-onderdelen. Vaak betreft het automobilisten met een iets oudere auto. Deze automobilisten willen of kunnen in z'n geval geen nieuw onderdeel laten monteren en geven de voorkeur aan een gebruikt onderdeel met het doel de kosten van aanschaf te beperken. Door opname van diverse auto-onderdelen in de AMvB bestaat het risico dat garage-, schadeherstel- en bandenservicebedrijven deze onderdelen niet meer in gebruikte staat kopen maar alleen bereid zijn deze nieuw te leveren/monteren. Immers hiermee wordt het risico op een eventuele aanzienlijke boete of zelfs gevangenisstraf vanuit de overheid voor overtreding van deze wetgeving voorkomen.

- Het is van groot belang dat autodemontagebedrijven de in de AMvB genoemde auto-onderdelen in DOR standaard registreren. Daardoor behoeven de afnemers van deze bedrijven de bewaartermijn niet in acht te nemen. Dat is van groot belang omdat een automobilist voor een reparatie van haar/zijn voertuig meestal geen 5 werkdagen voor een auto-onderdeel in acht wenst/kan nemen.
- Uit de uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets van het wetsvoorstel verbetering bestrijding van heling, witwassen en de daaraan ten grondslag liggende vermogensdelicten komt naar voren: 'In de huidige wet dienen immers opkopers álles wat zij verwerven te registreren.' Op basis hiervan wordt gesteld dat opkopers nu reeds veel verplichtingen hebben en daarom in de nieuwe situatie (na inwerkingtreding van deze wetgeving) bijna geen extra verplichtingen hebben.

Ons inziens is deze conclusie te kort door de bocht. Graag wijzen wij u erop dat er in deze toets is opgenomen dat er momenteel circa 7.000 opkopers een account hebben in DOR. Uit dit aantal blijkt al hoe de administratieve lasten na de inwerkingtreding van deze wetgeving voor het bedrijfsleven zullen toenemen. Immers alleen al in de automotive sector (garage-, schadeherstel-, bandenservice- en autodemontagebedrijven) zijn er circa 10.000 bedrijven actief. En een groot deel van deze bedrijven zal minimaal incidenteel maar vaker zelfs regelmatig automobilisten tegemoet komen door gebruikte auto-onderdelen te leveren/monteren. Ervan uitgaande dat auto-onderdelen slechts een beperkt deel vormen van de te registreren goederen in DOR concluderen wij dat een zeer groot aantal bedrijven momenteel niet aan de huidige wet- en regelgeving voldoet. Een aanzienlijk groter aantal bedrijven zal dus een account moeten realiseren in DOR. Op basis hiervan concluderen wij dat de administratieve lasten voor het bedrijfsleven aanzienlijk zullen toenemen.

De administratieve lasten voor het bedrijfsleven nemen verder toe omdat bij inkoop van de in de AMvB aangewezen goederen, naast de kenmerken van de betreffende goederen, ook de naam van de verkoper, het soort ID-bewijs en het kenmerk daarvan en de inkoopprijs moeten worden geregistreerd. Nu geldt deze verplichting alleen voor de aankoop van koper en koperlegeringen en uitsluitend bij contante betaling door de inkoper.

Er wordt in de toets weliswaar gesproken over het gebruik van een webservice tussen het eigen kassa- of bedrijfsadministratiesysteem met het DOR om de administratieve lasten te beperken. Echter voor de automotive bedrijven bestaat dergelijke software nog niet. Het realiseren van dergelijke software en deze integreren in de huidige systemen en deze regelmatig updaten, vraagt van de automotive bedrijven een belangrijke ICT-investering. Dat het integreren van een webservice niet vanzelf gaat blijkt wel uit het totaal aantal ingeschreven accounts (ruim 7.000) waarvan slechts 1.427 opkopers gebruik maakt van een webservice.

- Tenslotte achten wij het van groot belang dat er daadwerkelijk periodiek wordt beoordeeld of:
  - er nog steeds een goede reden is om de in de AMvB aangewezen goederen te blijven opnemen;
  - of de registratieverplichtingen per product, voortvloeiend uit de AMvB, nog steeds doelmatig en proportioneel zijn;om heling, witwassen en de daaraan ten grondslag liggende vermogensdelicten te bestrijden.

Uitnodiging

Graag nodigen wij u van harte uit voor een werkbezoek bij een handelaar in gebruikte lichtmetalen wielen. Hierdoor kunt u kennis maken met de dagelijkse praktijk van z'n bedrijf waardoor u een nog beter beeld krijgt van de gevolgen van opname van een product in de AMvB.

Leiden, 31-1-2023